

Мосур О. С.

Львівський національний університет імені Івана Франка

СУФІКСАЛЬНИЙ СПОСІБ ТВОРЕННЯ ІСТОРИЧНОЇ МІКРОТОПОНІМІЇ (НА МАТЕРІАЛІ НАЗВ САМБІРСЬКОГО ЦИРКУЛУ)

У статті розглянуто прості мікротопоніми Самбірського циркулу, утворені суфіксацією та зафіксовані у писемних пам'ятках – Йосифінській (1785–1788) і Францисканській (1819–1820) метриках. Самбірський циркул – історична адміністративно-територіальна одиниця Галичини, яка об'єднувала 412 населених пунктів (за сучасним поділом це значна частина сучасної Львівщини та 5 поселень на території Польщі). Метрики – земельні кадастри, укладені за часів правління Йосифа II і Франці І. Пам'ятки містять економічну оцінку земельних угідь тогочасних австро-угорських володінь, однак принагідно на сторінках цих книг зафіксовано мовний фактаж – назви малих географічних об'єктів, або мікротопоніми. За структурою власні найменування мікрооб'єктів поділено на прості, складні та складені. Прості оніми – результат лексико-семантичного, афіксального, морфолого-синтаксичного способів творення та лексикалізації іменниково-прийменникових словоформ. Афіксальними дериватами Самбірського циркулу є власні назви, утворені суфіксальним і префіксально-суфіксальним способами. Пропріативи суфіксального способу творення кінця XVIII – початку XIX ст. утворювались додаванням до твірної бази суфіксів -івк-а, -к-а, -их-а, -щин-а, -ець, -иц-я, -ств-о, -иск-о, -иц-е. Твірними базами таких мікротопоназв були антропоніми (прізвищеві назви, імена) та ойконіми. Кількісно переважають відантропонімні утворення. Відойконімні деривати трапляються рідше. Найбільше назв утворено додаванням суфіксів -івк-а, -щин-а, -ець, найменше – приєднанням суфікса -их-а (лише один мікротопонім). Словотворчі суфікси, утворюючи нові оніми, виконували декілька функцій: посесивну, релятивну, демінутивну та субстантивуючу. Афікси приєднувались безпосередньо до твірної основи або за посередництвом посесивного суфікса -ів (-івцин-а, -івств-о).

Ключові слова: історичний мікротопонім, Самбірський циркул, суфікс, метрика.

Постановка проблеми. Мікротопоніми – власні назви малих географічних об'єктів. Вони змінні, залежні від багатьох чинників: географічного середовища, історичних чи соціальних подій, господарської діяльності людей тощо. Фіксація цих онімів є важливим завданням ономастики. Опрацювання історичних мікротопоназв, зафіксованих у писемних пам'ятках, допоможе ґрунтовніше описати мотиви номінації та способи творення пропріативів. Діахронні оніми аналізуватимемо на матеріалі мікротопонімів Самбірського циркулу кінця XVIII – початку XIX ст., які збереглися на сторінках Йосифінської (1785–1788) та Францисканської (1819–1820) метрик. Самбірський циркул (далі *СЦ*) – це історичний регіон Галичини, який охоплював 412 населених пунктів. За сучасним адміністративно-територіальним поділом межі циркулу співвідносні зі значною територією Львівської області, а 5 поселень розташовані в Польщі.

За структурою історичні мікротопоніми поділяємо на прості, складні та складені. Прості

оніми – це результат лексико-семантичного, афіксального, морфолого-синтаксичного способів творення та лексикалізації іменниково-прийменникових словоформ. При афіксальному способі творення до твірної бази приєднується один чи одночасно кілька словотворчих афіксів (суфікс, префікс чи флексія). Мікротопоніми СЦ утворювались суфіксальним і префіксально-суфіксальним способами. Аналізу суфіксальних дериватів, які функціонують на сучасному етапі, присвячено низку наукових праць українських мовознавців. Дослідження історичного фактажу дасть змогу порівняти словотвірні особливості мікротопонімії в синхронії та діахронії.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Описано власні назви мікрооб'єктів, утворені суфіксальним способом, різних регіонів України: Західного Поділля [5], Бережанщини і Підгаєччини [6], Покуття [1], м. Слов'янська [12] і ін.

Формулювання цілей статті. Мета статті – словотвірний аналіз мікротопонімії Самбірського

циркулу. Реалізація мети передбачає реалізацію таких завдань: 1) виокремити деривати, утворені суфіксальним способом; 2) визначити твірну базу оніма та словотворчий суфікс.

Виклад основного матеріалу. Уважаємо, що мікротопоніми, утворені додаванням до антропонімів (прізвищевих назв та імен) і топонімів суфіксів *-івк-а*, *-к-а*, *-иха*, *-щин-а*, *-ець*, *-иц-я*, *-ство*, *-иск-о*, *-иц-е*, є наслідком суфіксального способу творення.

У низці наукових розвідок описуємо окремі структурні типи мікротопонімів кінця XVIII – початку XIX ст., утворені суфіксацією [7, 8, 9, 10]. Словотвірний аналіз простих мікротопоназв Самбірського циркулу дав змогу виділити 8 груп суфіксальних дериватів:

1. *Пропріативи з суфіксом -івк-а* [8] утворювалися від історичних антропонімів (прізвищевих назв чи імен) та ойконімів.

З-поміж значної кількості онімів на *-івк-а* зафіксовано приклади, які засвідчують процес «живого» безпосереднього творення мікротопонімів від прізвищевих назв за допомогою суфікса *-івк-а* переважно наприкінці XVIII ст. Ці яскраві зразки збережено на сторінках книг ґрунтового прибутку Йосифінської (1785–1788) метрики. Принцип запису такий: спочатку писар подає назву земельного угіддя (переважно це назва поля) чи обійстя, а поряд – його власника (власників):

Kozikowka – Тумко **Koziak** (Рак, ЙМ, 63в);

Warcholowka – Michał **Warchola** (Рак, ЙМ, 63в);

Figurówka Pole – Hrynko **Figura** (Рак, ЙМ, 183в);

Pole **Pacalikowka** – Fedio **Pacalik** (Рак, ЙМ, 183в);

Chajowka – Anton **Chay** (Лют, ЙМ, 93в) → **Chajowka** – **Chay** Stach у Iwan (Лют, ФМ, 143в);

Podolkowka – Chnat **Podolka** (Лют, ЙМ, 93в) → **Podolkowka Pustka** – **Podolka** Iwan używa (Лют, ФМ, 143в).

Творення назви мікроб'єкта від імені власника – спорадичне явище: **Nikolowka** – **Nikola** Mikityn (Лют, ЙМ, 93в). Ці назви є свідченням продуктивності суфікса *-івк-а* у творенні мікротопонімікону СЦ з яскраво вираженою посесивністю.

У тих населених пунктах, де збереглися метрики і кінця XVIII ст., і початку XIX ст., можна простежити динаміку змін у мікротопонімії на *-івк-а*. Наприклад, у метриці с. Лютовиськ власник угіддя змінюється, а найменування зали-

шається (пор: **Walachowka** – Stefan **Walach** (Лют, ЙМ, 93в) → **Walachowka** – **Chay Pawło** у **Chawalczak** (Лют, ФМ, 153в)).

Процес творення назв малих географічних об'єктів на *-івк-а* тривав і на початку XIX ст., але, як показує зібраний фактаж, це вже явище спорадичне: *Za Droga Machomeckiego Franciszka **Organisty Chalupa**. Do teyze **Organistowki Ogród pod № 81*** (Лан, ФМ, 143в).

Зафіксовано випадки, коли в метричних записках населеного пункту знайдено землевласників, чий прізвищеві назви можуть бути безпосередніми твірними базами мікротопонімів на *-івк-а*, однак у тексті пам'ятки вони вживаються не поряд:

Pustka **Maxantowka** (ПосФельшт, ЙМ, 453в) (пор. *Andrzej **Maxanty*** (ПосФельшт, ЙМ, 453в));

Pustka **Otrębowka** (Лан, ФМ, 223в) (пор. *Otręba **Mateusz*** (Лан, ФМ, 233в)).

Відойконімне творення мікротопонімів за допомогою суфікса *-івк-а* – рідкісне явище: **Popełiwka**, п. (Вовч, ЙМ, 314 зв) < *Попелі* Дрогобицького району.

Суфікс *-івк-а* – продуктивний мікротопонімотворчий афікс і на сучасному етапі, наприклад, на території північних районів Львівщини [3].

2. *Пропріативи з суфіксом -к-а*. Суфікс *-к-а* в ойконімії (і в мікротопонімії) виражає посесивність [2, с. 45], є засобом субстантивзації, універбації мотивувального словосполучення. Твірними базами пропріативів СЦ були антропоніми:

Martiaczka, пот. (Тур'є, ЙМ, 2003в) (Тур'є, ФМ, 2473в) < *Мартяк* [14, с. 366] + *-к-а*;

Szymonka, г. (Рад, ЙМ, 33в), дв. (ВисВиж, ФМ, 1093в) < пол. *Шимон* (укр. *Симон* [13, с. 338]).

Не так часто мікротопоніми творились від ойконімів:

Isayka, п. (Смільн, ЙМ, 633в) (Смільн, ФМ, 633в), н. (Іс, ЙМ, 1333в) < *Icaï* Турківського р-ну + *-к-а*.

Можливим є і відандронімне походження мікротопонімів на *-к-а*.

3. *Пропріативи з суфіксом -их-а*. На території СЦ лише один мікротопонім утворений додаванням до антропоніма суфікса *-их-а*: **Zyhawczycha**, п. (Сіл, ЙМ, 893в) (Сіл, ФМ, 1083в) < *Зигавко + *-их-а*. В антропоніміці цей афікс утворює андроніми – найменування жінки за іменем чоловіка. В (мікро)топоніміці, вочевидь, пропріативи з суфіксом *-их-а* виражають посесивність, структурно ці оніми мотивовані антропонімом, семантично – словосполученням.

4. *Пропріативи з суфіксом -щин-а* [10]. Суфікс *-щин-а* утворився внаслідок перерозкладу

прикметникового суфікса -ськ- та іменникового -ин-а на означення місця (pomina loci). Польська дослідниця Г. Сафаревичова говорить про тотожність польського форманта -szczyzna і українського -щин-а, додаючи, що перший є результатом історичної контамінації польського суфікса -izna з руським (українським) -щин-а [16, с. 251]. Часто в метриках український суфікс -щин-а на письмі передано як -szczyzna, -izna, -czyzna (так, як у польській мові). Більшість із мікротопонімів цієї підгрупи утворилися за посередництвом присвійного суфікса -ів (-ов, -ев) від прізвищевих назв кін. XVIII – поч. XIX ст. (пор.: **Ogrod Gębarzew**, гор. (УгЗапл, ЙМ, 29зв) → **Gembarzowsczyzna**, гор. (УгЗапл, ФМ, 21зв)):

Makariwsczyzna, п. (Присл, ЙМ, 115зв) < *Макарів (Макар [Тр, с. 205] + -ів) + -щин-а;

Oryszczyzna, пуст. (Поп, ЙМ, 111зв) (Поп, ФМ, 65зв) < *Оришка* (в. ім. Ореста або Орина [13, с. 274–275]) + -щин-а;

Sydorszczyzna, поля (Гош, ЙМ, 11зв) < *Сидор* (в. ім. Сидір [13, с. 336]) + -щин-а;

Waclawsczyzna, п. (Бач, ЙМ, 25зв) < *Вацлав* [15, с. 93–94] + -щин-а.

Мікротопоніми СЦ цього структурного типу утворювались і від ойконімів: **Michalowszczyzna**, лук. (Шол, ЙМ, 8зв) < с. *Михайлевичі* Самбірського р-ну.

5. *Проприативи з суфіксом -иц-я* – спорадичне явище в історичній мікротопонімії. Суфікс -иц-я, очевидно, виконував посесивно-релятивну та, імовірно, посесивно-субстантивуючу функцію. Ці оніми утворені від антропонімів:

Hryndycia, п. (Бук, ФМ, 15зв) < *Гринда (в. ім. Григорій (Григор) [13, с. 93–94]) + -иц-я;

Jsyrowica, м. (Нед, ЙМ, 3) < *Йосипів* [14, с. 244] (Йосип [13, с. 161] + -ів) + -иц-я.

У відойконімних мікротопонімах суфікс -иц-я виражає релятивно-субстантивуючу функцію: **Popielica**, н. (Свидн, ЙМ, 58зв), п. (Свидн, ЙМ, 48зв) < *Попелі* Дрогобицького р-ну + -иц-я.

6. *Проприативи з суфіксом -ець*. Суфікс -ець у відантропонімних мікротопонімах СЦ виконував посесивно-субстантивуючу функцію:

Abramowiec, п. (Рос, ЙМ, 79зв) (Рос, ФМ, 57зв), пот. (Мита, ЙМ, 10зв) (Рос, ЙМ, 82зв) < *Абрамів (Абрам [13, с. 18] + -ів) + -ець;

Maxymiec, пот. (Стрільки, ЙМ, 47зв) (Стрільки, ФМ, 47зв), пас-ща (Стрільки, ЙМ, 48зв) (Стрільки, ФМ, 47зв), л. (Стрільки, ФМ, 49зв) < *Максим* [13, с. 206] + -ець;

Solomoniec, луки (Доброг, ЙМ, 122зв) (Доброг, ФМ, 140зв) < *Соломон* [13, с. 342] + -ець.

У відойконімних топонімах, очевидно, формант -ець виконував демінутивну та релятивно-субстантивуючу функцію: **Dolobowiec**, лук. (НовГост, ЙМ, 19зв) (НовГост, ФМ, 28зв) < *Долобів* Самбірського р-ну.

7. *Проприативи з суфіксом -ств-о* [9] – один із недостатньо опрацьованих структурних типів назв pomina loci. Такі найменування зафіксовано на сторінках метричних книг СЦ: **Kaczmarstwo**, п. (КульчШл, ЙМ, 50зв) (КульчШл, ФМ, 76зв) < *Качмар* [11, с. 448–449]) + -ств-о). Цим дериватам притаманне значення присвійності, причому вони означають територію (є локативними найменуваннями) (**Zolnierstwo**). Посесивність здебільшого підсилюється суфіксом -ів (**Fedykiwstwo**).

Більшість назв угідь утворювалась безпосередньо від антропоніма (найменування її власника / власників) за допомогою суфікса -івств-о (формант є наслідком перерозкладу суфікса присвійних прикметників -ів і суфікса -ств-о):

Oszczypkiwstwo, п. (Присл, ЙМ, 50зв) – *Hawrylo Oszczypok* (Присл, ЙМ, 50зв);

Kreculiwstwo, п. (Присл, ЙМ, 107зв) – *Wasyl Krecul* ad № 34 *Pastwisko*, *Petro Krecul* ad № 33 *Pastwisko*, *Hryc Krecul* ad № 32 *Pastwisko* (Присл, ЙМ, 107зв);

Bockiwstwo, п. (Присл, ЙМ, 121зв) – *Hryc Bocki* ad № 65 *Paswisko*, *Olexa Bocko* ad № 67 *Paswisko* (Присл, ЙМ, 121зв–122зв).

У метриці знайдено один мікротопонім (щоправда, складений), мотивований антропонімом на -ів: **Krykaliwstwo** w *Oczereninach*, п. (Присл, ЙМ, 119зв) – *Wasyl Krykaliw* ad № 54 *Paswisko*, *Ilko Krykalow* ad № 63 *Paswisko* (Присл, ЙМ, 119зв).

Відойконімним є один мікротопонім: **Baczynstwo**, ? (ПотВел, ЙМ, 9зв) < *Бачина* Старосамбірського р-ну.

8. *Проприативи з суфіксами -иск-о/-иц-е/-иц-а* [7] – рідкісний структурний тип назв. Відантропонімні мікротопоніми: **Szubieniczysko**, м. (Поч, ЙМ, 2) < *Шубанич* [14, с. 636] + -иск-о; **Lechowiszczce**, п. (Модр, ЙМ, 64зв) (Модр, ФМ, 131зв) < *Лехів (пор.: Лех [11, с. 593]) + -иц-е. Один мікротопонім СЦ утворено додаванням до назви населеного пункту суфікса -иц-а: **Pniszcza**, пот. (Долж, ЙМ, 113зв) < *Льник* Турківського р-ну + -иц-а. І. І. Ковалик говорить про «розщеплення одного словотвірного іменникового типу з суфіксом -иц-е на два рівні за своїм лексико-словотвірним функціонуванням підтипи (різновиди)», унаслідок чого відбувається одночасно «усамоствійнення суфікса -иц-е (одн.) і суфікса -иц-а (мн.)» [4, с. 333].

Висновки і перспективи. Мікротопоніми Самбірського циркулу на зламі XVIII–XIX ст. утворювалися від антропонімів, рідше – від топонімів додаванням таких суфіксів: *-іvk-а (Otrębowka)*, *-к-а (Martiaczka)*, *-их-а (Zyhawczycha)*, *-щин-а (Wacławszczyzna)*, *-иц-я (Hryndycia)*, *-ець (Maхymiec)*, *-ств-о (Oszczypkіwstwo)*, *-иск-о/-иц-е/-иц-а (Szubieniczysko, Lechowiszczе, Iniszcza)*.

Суфікс *-их-а* утворив лише один мікротопонім. Найпродуктивнішим виявився суфікс *-іvk-а*. Афікси *-івщин-а*, *-івств-о* – наслідки перерозкладу.

Перспективу дослідження вбачаємо у можливості зіставного аналізу мікротопонімії, зафіксованої у Йосифінській (1785–1788) та Францисканській (1819–1820) метриках, із власними назвами, зібраними на сучасному етапі.

Список літератури:

1. Білінська Л. Деривати морфологічного способу в мікротопонімії Покуття. *Рідне слово в етнокультурному вимірі*. 2012. № 11. С. 28–36.
2. Бучко Д. Г. Основні принципи і способи номінації поселень у Галицькій землі (за даними реєстру поселень з 1670 р.). *Українська мова*. 2009. № 4. С. 41–51.
3. Гулик О. І. Мікротопонімія Північної Львівщини (дериваційний тип на *-іvka*). *Студії з ономастики та етимології* / редкол.: В. П. Шульгач (відп. ред.) та ін. ; Ін-т укр. мови НАН України. Київ : Довіра, 2009. С. 22–29.
4. Ковалик І. І. Українські топоніми з суфіксами *-ищ-е*, *-нищ-е*, *-лиц-е*, *-бищ-е*, *-овищ-е*, *-ис(ь)к-о*, *-овис(ь)к-о* на загальнослов'янському фоні / Ковалик І. І. *Питання українського і слов'янського мовознавства* : вибрані пр. / упоряд. З. Терлак. Львів : Вид-во Львів. нац. ун-ту ім. Івана Франка, 2008. Ч. II. С. 328–335.
5. Лісняк Н. Суфіксальна деривація мікротопонімів Західного Поділля. *Вісник Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Філологія*. Вип. XV–XVIII. Івано-Франківськ, 2007. С. 430–434.
6. Лужецька О. Б. Суфіксальні деривати у мікротопонімії Бережанщини і Підгаєччини у межах простої структури. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Сер.: Філологічна*. 2012. Вип. 26. С. 173–175.
7. Мосур О. С. Мікротопоніми Самбірського циркулу на *-иск-о*, *-ищ-е*. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету. Серія: Мовознавство*. 2016. Вип. I (25). С. 65–72.
8. Мосур О. С. Мікротопоніми Самбірського циркулу на *-іvk(a)* кінця XVIII – початку XIX ст. *Записки з ономастики* : зб. наук. пр. Одеса : «Астропринт», 2017. Вип. 20. С. 185–199.
9. Мосур О. С. Мікротопоніми Самбірського циркулу на *-ств(о)* кінця XVIII – початку XIX ст. *Серце чисте, думка чесна...* : зб. наук. пр. і матеріалів на пошану Ірини Ощипко. Львів, 2018. С. 527–539.
10. Мосур О. С. Мікротопоніми Самбірського циркулу на *-щин(а)*. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Філологія»*. 2015. № 1152. Вип. 72. С. 75–79.
11. Редько Ю.К. Словник сучасних українських прізвищ: У 2-х томах. Л., 2007. Т. 1: А М. 720 с.; Т. 2: Н–Я. 721–1438 с.
12. Сегін Л. В., Коверга А. С. Структурно-словотвірні особливості мікротопонімів міста Слов'янська. *Науковий вісник ДДПУ імені І. Франка. Серія: Філологічні науки (мовознавство)*. № 13, 2020. С. 160–164.
13. Трійняк І. І. Словник українських імен / відповідальний редактор І. М. Железняк ; Національна академія наук України, Інститут української мови. Київ : Довіра, 2005. 508, [1] с.
14. Чучка П. П. Прізвища закарпатських українців : історико-етимологічний словник. Львів : Світ, 2005. XLVII. 701 с.
15. Чучка П. Слов'янські особові імена українців : історико-етимологічний словник. Ужгород : Ліра, 2011. 432 с.
16. Safarewiczowa H. Nazwy miejscowe typu Mroczkowizna, Klimontowszczyzna. Wrocław : Zakład im. Ossolińskich, 1956. 352 s.

Архівні джерела

ЙМ – Йосифінська метрика // ЦДІАЛ. Ф. 19. Оп. XIV.
ФМ – Францисканська метрика // ЦДІАЛ. Ф. 20. Оп. XIV.

Список скорочень

ЙМ – Йосифінська (1785–1788) метрика   зв – зворот аркуша
ФМ – Францисканська (1819–1820) метрика   пол. – польське
СЦ – Самбірський циркул   укр. – українське

Назви географічних об'єктів

? – у метриці не вказано тип об'єкта	М. – місце
Г. – гора	Н. – нива
Гор. – город	П. – поле
Дв. – двір	Пас-ща – пасовища
Л. – ліс	Пот. – потік
Лук. – лука	Пуст. – пустка

Назви населених пунктів

<i>Бач</i> – Бачина Старосамбірського	<i>НовГост</i> – Новосілки Гостинні (тепер Ново-сілки-Гостинні) Самбірського
<i>Бук</i> – Буковець (тепер Вukowiec в Польщі, в гміні Літовищі Бещадського повіту Підкарпатського воєводства)	<i>Поп</i> – Попелі Дрогобицького
<i>ВисВиж</i> – Висоцько Вижнє, Висіцьки Вижні (тепер Верхнє Висоцьке) Турківського	<i>Поч</i> – Почаєвичі Дрогобицького
<i>Гош</i> – Гошани (тепер Градівка) Городоцького	<i>Присл</i> – Присліп Турківського
<i>Іс</i> – Ісаї Турківського	<i>Рад</i> – Радич Турківського
<i>КульчШл</i> – Кульчичі Шляхетські (тепер Кульчиці) Самбірського	<i>Рак</i> – Ракова Старосамбірського
<i>Лан</i> – Лановичі Самбірського	<i>Рос</i> – Росохач Сколівського
<i>Лют</i> – Лютовиська Старосамбірського	<i>Свидн</i> – Свидник Турківського
<i>Мита</i> – Мита Сколівського	<i>Смільн</i> – Смільна Дрогобицького
<i>Модр</i> – Модрич (тепер Модричі) Дрогобицького	<i>Стрілки</i> – Стрілки Старосамбірського
<i>Нед</i> – Недільна Старосамбірського	<i>Тур'є</i> – Тур'є Старосамбірського
	<i>УзЗпл</i> – Угерці Заплатинські (тепер Нагірне) Самбірського
	<i>Шол</i> – Шоломиничі Городоцького

Mosur O. S. SUFFIXAL WAY OF CREATION OF HISTORICAL MICROTOPYNYM (ON THE BASIS OF NAMES OF THE SAMBIRSKYY CYRKUL)

The article analyzes simple microtoponyms of the Sambirskyy cyrkul, formed by suffixation and fixed in written sources – Josyphinska (1785–1788) and Francyscanska (1819–1820) metrics. The Sambirskyy cyrkul is a historical administrative-territorial unit of Galicia, which united 412 settlements (according to the modern division, this is a significant part of the modern Lviv region and 5 settlements on the territory of Poland). Metrics are land cadastres compiled during the reigns of Joseph II and Francis I. The documents contain an economic assessment of the lands of the Austro-Hungarian possessions of that time, but occasionally on the pages of these books linguistic facts are recorded – the names of small geographical objects, or microtoponyms. According to the structure, proper names of micro-objects are divided into simple, complex and compound. Simple onyms are the result of lexical-semantic, affixal, morphological-syntactic methods of creation and lexicalization of noun-prepositional word forms. Affixal derivatives of the Sambirskyy cyrkul are proper names formed by suffixation and prefix-suffix methods. Suffixal derivatives of the late 18th – early 19th centuries were formed by adding the suffixes -ivk-a, -k-a, -ykh-a, -shchyn-a, -ets', -yts'-a, -stv-o, -ysk-o, -yshch-e to the creative base. The creative bases of such microtoponyms were anthroponyms (proto-surnames, names) and oykonoms. Quantitatively, anthroponymic formations prevail. Deoyconymous derivatives occur less often. The largest number of names was formed by adding the suffixes -ivk-a, -shchyn-a, -ets', the smallest – by adding the suffix -ykh-a (only one microtoponym). Word-forming suffixes, forming new onyms, performed several functions: possessive, relative, diminutive and substantive. Affixes were attached directly to the creative base or through the possessive suffix -iv (-ivshchyn-a, -ivstv-o).

Key words: historical microtoponym, Sambirskyy cyrkul, metric, suffix.